

Un dret inimaginable

- Els funcionaris que treballen a l'Administració de justícia poden fer vaga, però els jutges, no

JAVIER PÉREZ ROYO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 15.01.09

La Constitució dedica un títol en exclusiva, el Títol VI, al Poder Judicial. No hi diu en cap moment que els jutges i els magistrats siguin funcionaris públics, sinó que els defineix com a titulars d'un poder de l'Estat. Precisament per això mateix, perquè són un poder de l'Estat, la Constitució preveu que tinguin un "òrgan de govern" propi, el Consell General del Poder Judicial (article 122 CE), que, en conseqüència, és un òrgan constitucional, raó per la qual pot entrar en conflicte amb els altres òrgans constitucionals --Govern de l'Estat, Congrés dels Diputats i Senat--, un conflicte la solució del qual s'encarrega expressament al Tribunal Constitucional (article 59 LOTC).

Aquesta definició constitucional dels jutges i magistrats és inimaginable que es pugui predicar dels funcionaris públics. Poder judicial i funció pública no són vasos comunicants, sinó compartiments estancs. La posició constitucional dels integrants del primer i de la segona és completament diferent. Per això mateix el constituent estableix que "la llei regularà ... les peculiaritats de l'exercici del dret de sindicació" dels funcionaris públics (art. 103.3 CE) i no fixa cap limitació per al seu exercici del dret d'associació política, mentre que prohibeix expressament que "els jutges i magistrats ... puguin pertànyer a partits polítics i sindicats" (art. 127.1 CE). Les limitacions no solament en

l'exercici sinó en la titularitat de drets fonamentals són diferents per als integrants del poder judicial i per als funcionaris públics.

És lògic que sigui així, ja que el poder judicial no és solament un poder de l'Estat, sinó el poder del qual depèn la garantia de tots els drets, dels fonamentals i dels no fonamentals, de tots els ciutadans sense cap mena d'excepció. Per aquest motiu es configura com a dret fonamental "del dret a la tutela judicial efectiva sense que, en cap cas, es pugui produir indefensió" (article 24.1 CE), així com les nombroses referències a l'"autoritat judicial" o la "resolució judicial" en l'exercici de drets fonamentals concrets, com la llibertat personal i les garanties davant de la detenció preventiva o il·legal (article 17.3 i 4 CE), la inviolabilitat del domicili i el secret de les comunicacions (article 18.2 i 3 CE), el segrest de publicacions (article 20.5 CE) i moltes altres.

EL PODER judicial, com ha assenyalat el Tribunal Constitucional, és "el guardià natural" dels drets fonamentals dels ciutadans. A més a més, és el guardià de la regularitat dels processos electorals, ja que se li confia la declaració de "validesa de les actes i les credencials dels membres de les dues cambres" (article 70.2 CE). També de les actes dels parlamentaris autonòmics i els regidors de tots els municipis. El poder judicial pot incidir, doncs, i de manera decisiva, en les majories parlamentàries i municipals i, per tant, en la formació del Govern en tots els esglaons previstos en el sistema polític.

¿ÉS IMAGINABLE que un poder així sigui titular del dret de vaga? S'ha de pensar, per exemple, que les Juntes electorals, en les quals descansa tot el procés electoral, estan integrades majoritàriament per jutges i magistrats. ¿Seria imaginable que, convocades unes eleccions, els jutges

i magistrats, com fan els pilots o controladors aeris en determinats períodes vacacionals, decidissin fer vaga i no constituir les Juntes electorals, i així impossibilitar la celebració de les eleccions?

Reconèixer la titularitat del dret de vaga a jutges i magistrats és absurd. La posició que ocupa el poder judicial dins de l'Estat Constitucional democràtic no ho permet. Cap poder de l'Estat pot fer vaga. Els funcionaris públics que treballen a l'administració de justícia poden fer vaga, però els jutges, no.

Això no ha estat discutit mai. La discussió durant molts anys es va centrar en la possibilitat que els funcionaris públics puguin ser titulars del dret de vaga o no, però respecte de la titularitat d'aquest dret pel poder judicial no hi ha hagut cap mena de discussió. Des de l'entrada en vigor de la Constitució, no s'ha suscitat en cap moment la possibilitat del reconeixement d'aquest dret.

I, SI NO s'hagués produït la mort de la nena Mari Luz fa ara més o menys un any, no s'estaria pensant en l'exercici del dret de vaga. Això és el que és verdaderament terrible. Ningú ha responsabilitzat cap membre del poder judicial de la mort de Mari Luz. S'ha responsabilitzat un determinat jutge de no haver exercit durant més de dos anys la funció jurisdiccional de fer executar el que s'havia jutjat, que té constitucionalment atribuïda de manera exclusiva i exclouent. És amb l'objectiu d'encobrir aquest deixament de funcions que s'ha posat en marxa aquesta terrible operació corporativa. Amb arenga inclosa del jutge que s'ha mangingut inactiu durant més de dos anys. Però ja sabem per la tornada d'una de les cançons més conegudes de La Lupe que "siempre el que menos tiene que decir es el que más dice". La impunitat, conseqüència que seran els

mateixos jutges els que decidiran la responsabilitat de la seva acció, podria acabar produint aquest disbarat.

* Catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat de Sevilla.